

Selkeästi sydänpotilaista

Mika Jokinen

Anesthesia for the Cardiac Patient
Troianos CA (toim.) Mosby, St. Louis 2002
ISBN 0-323-00874-7

Ensivaikutelma Christopher A. Troianoksen toimittamasta *Anesthesia for the Cardiac Patient* -kirjasta lupaa hyvää: taitto on selkeä, taulukoita ja kuvia on runsaasti ja ulkoasu on muutoinkin houkutteleva.

Kirjan kaikki kirjoittajat ovat Yhdysvalloista; Troianos on itse Pittsburghin Mercy-sairaalan kardiiovaskulaarisen osaston päällikkö. Troianos toivoo alkupuheessaan tämän kirjan parantavan sydänsairaiden potilaiden saamaa anesthesiologista hoitoa riippumatta siitä, onko kyseessä sydän- tai jokin muu leikkaus.

Kirjan 22 kappaletta on jaettu neljään osaan. Ensimmäisessä osassa "Perioperative Care of the Cardiac Patient" käsitellään sydänsairaana potilaan preoperatiivista arviointia, lääkitystä, leikkauksen aikaista monitorointia, ruokatorviultraäänitutkimusta, postoperatiivista hoitoa sekä kivun hoitoa. Riskipisteetykset, tutkimus- ja hoitokaaviot sekä lääkitykset paljastavat nopeasti kirjoittajien kotimaan, vaikka kirjoittajaluettelo olisikin jäänyt tutkimatta. Asioihin paneudutaan perusteista lähtien: verenpaineen mittauksessa käydään läpi eri vaihtoehdot pulssin palpaatiosta invasiiviseen monitorointiin, esofagusultraäänikappaleissa selvitetään eri kuvakulmien lisäksi myös esim. anturin eri liikesuunnista käytetyt nimitykset, ultraääniaallon eri komponenttien nimitykset ja doppler-ilmio.

Kirjan toisessa osassa "Anesthetic Management of Cardiac Disease" käydään läpi sepelvaltimotaudin, läppävikojen, johtumishäiriöiden, synnynnäisten sydänvikojen ja muutaman harvinaisemman ongelman (tamponaatio, konstriktiivinen perikardiitti, SAM) vaikutusta anesthesiologiseen hoitoon. Lähestymistapa on miellyttävän

anatomis-(pato)fysiologinen. Kuvilla ja kaavioilla pyritään saamaan lukija ymmärtämään aiheisiin liittyvät keskeiset perusasiat.

Kolmannessa osassa "Specific Cardiothoracic Surgical Procedures" käsitellään erityisesti sydänleikkauksiin liittyviä kysymyksiä: sydänkeuhkokoneen käyttöä, minimaalisesti invasiivista sydänkirurgiaa, torakaaliaortan kirurgiaa, sydämensiirtoja ja postoperatiivista tehohoitoa. Myös näissä kappaleissa on varsin hyvin onnistuttu pitäytymään keskeisissä kysymyksissä, unohtamatta myöskään aiheita, joista kollegakunnan keskuudessa ei tällä hetkellä vallitse selkeää yhteisymmärrystä, kuten aprotiniinin käyttö syvässä hypotermisessä sydänpysäytyksessä, tai retrograadinen aivoperfuusio.

Neljännessä osassa "Noncardiac Surgical Settings" keskitytään sydänsairaiden potilaiden hoitoon muissa kuin sydänleikkauksissa. Raskauden vaikutus eri sydänsairauksiin kuvataan, samoin erityyppisten sydänsairauksien vaikutus päiväkirurgiseen anestesiaan. Verisuoni-, rintaelin- ja neurokirurgisten potilaiden anestesiaista on sen sijaan laaja-alaisemmat yleiskatsaukset, joissa tarkastelu on vähemmän sydänlähöistä. Traumaluvussa käsitellään sydämen penetroivat ja tylpät vammat.

Ensivaikutelma kirjasta lupasi paljon. Myöskään lähempi tutustuminen ei tuota pettymystä. Kirja on pääosin loogisesti jaoteltu järkevästi kappaleisiin. Jotain toivomista tietysti aina jää - itse olisin toivonut oman kappaleen off-pump-kirurgialle, joka nyt käsitellään lyhyesti mielestäni väärän otsikon ("Minimally Invasive Cardiac Surgery") alla. Joihinkin neljännen osan muuta kuin sydänkirurgiaa käsitteleviin kappaleisiin oli-

sin toivonut enemmän kirjan otsikon lupaamaa lähestymistapaa. Nämä pienet puutteet eivät kuitenkaan pilaa kokonaisuutta. Jokainen kappale alkaa yhteenvedolla, johon on koottu hierarkiseen järjestykseen kappaleen sisältämät otsikot ja alotsikot. Koska otsikoinnit ovat pääsääntöisesti varsin onnistuneita, saa näistä alkukatsauksista erittäin hyvän kuvan kappaleen sisällöstä. Taulukot ja kuvat eivät vain äkkiseltään näytä hyviltä - ne myös todella auttavat havainnollistamaan ja hahmottamaan esitettyjä asioita. Kaikesta ei pyritä sanomaan kaikkea, paremminkin yritetään saada lukija oivaltamaan ja ymmärtämään keskeiset asiat. Kappaleiden loppuun on vielä koottu "Key Points", joista voi aluksi luodata kappaleen sisältöä ja lopuksi vielä kerrata, mikä asiassa oli-

kaan loppujen lopuksi keskeistä. Kirjallisuusviitteet ovat varsin tuoreita - viimeisimmät vuodelta 2000. Kirjaa lukiessa saakin vaikutelman, että materiaali on pystytty toimittamaan painokuntoon varsin lyhyessä ajassa laadusta kuitenkaan tinkimättä.

Kyseessä on ennen kaikkea perusoppikirja sydänsairaiden potilaiden anestesiasta. Suosittelen kirjaa lämpimästi sydänanestesiaan erikoistuville ja kaikille muillekin aiasta kiinnostuneille.

Mika Jokinen, LL, anestesiaerikoislääkäri
HUS, Anestesia ja tehohoito
PL 340, 00029 HUS
Sähköposti: Mika.Jokinen@hus.fi

Kuva: Juhani Lassander